

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ “Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЦОВ

ФАКУЛТЕТ
“ПРОИЗВОДСТВЕН И
ТЪРГОВСКИ БИЗНЕС”

КАТЕДРА “ТЪРГОВСКИ БИЗНЕС”

Утвърждавам:

РЕКТОР:

(доц. д-р Иван Марчевски)

Приет от АС с Решение № 3 от 31.01.2018 г.

Приет от ФС с Решение № 6 от 24.01.2018 г.

Приет от КС с Решение № 12 от 23.01.2018 г.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

„Икономика и управление (търговия)”

Образователна и научна степен:
ДОКТОР

Форма на обучение:
РЕДОВНА/САМОСТОЯТЕЛНА

Срок на обучение: **3 години**

Форма на обучение:
ЗАДОЧНА/ДИСТАНЦИОННА

Срок на обучение: **4 години**

ЕЗИК: Български

Област на висше образование:

3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление:
(3.8. Икономика)

Код на документа:

УД-КХ-Д-3.8-ИУ(Т)-ФПТБ-КТБ-2018

Действа от: **2018/2019** уч. год.

1. Обща характеристика на докторската програма

Докторска програма „Икономика и управление (търговия)“ е в област на висшето образование 3 „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8. Икономика. В съответствие с националните и вътрешните законови изисквания в СА „Д. А. Ценов” се обявяват и провеждат конкурси за докторанти по докторската програма „Икономика и управление (търговия)” към катедра „Търговски бизнес”.

В синхрон с профила на докторската програма обучението в докторантура създава възможности за цялостна фундаментална, теоретична и професионална подготовка на докторантите, осигуряваща интегративни знания и компетентности в сферата на: търговията, като част от икономическата наука, и търговския бизнес – като приложен аспект на тази наука.

За обучение в докторската програма могат да кандидатстват лица с придобита образователно-квалификационна степен „магистър”. Обучението се осъществява в редовна, задочна, самостоятелна и дистанционна форма, финансирани от държавата или от докторантите.

От създаването си, в началото на 90-те години на миналия век, катедра „Търговски бизнес” се утвърждава като средище на търговското научно знание. Съгласно Решение № 2/28.10.1993 г. на Академичния съвет от началото на 1994 г. към катедрата се обявяват и провеждат ежегодно конкурси за докторанти. Тяхната подготовка се обосновава от необходимостта да се създава специализиран кадрови потенциал с изследователски продукти, съответстващи на модерната търговска наука и практика.

2. Образователни цели

Основната цел на докторската програма „Икономика и управление (търговия)” е чрез последователни целенасочени дейности да способства за интелектуалното развитие на завършилите магистри, превръщайки ги в активни млади учени, притежаващи творчески способности да създават оригинално научнопрактическо знание в процеса на разработване и защита на дисертационния труд.

Поставената основна цел на докторската програма се детайлизира на следните подцели:

- *подцел „обучение“* на докторската програма е да подготвя висококвалифицирани научноизследователски и преподавателски кадри, притежаващи задълбочени теоретични и практически знания, умения и компетенции в областта на икономиката и управлението на търговията;

- *подцел „научни изследвания“* на докторската програма е да ръководи и подпомага самостоятелни теоретични и емпирични изследвания на докторантите чрез задълбочаване на знанията и уменията, свързани с иновативни методи на изучаване на търговската наука и практика, както и развитие на способности за критично анализиране и оценяване на резултатите от научното изследване и върху тази основа обосноваване на препоръки за развитие на проучваните научни проблеми;

- *подцел „комуникативни умения“* на докторската програма е да формира умения и способности на докторантите, в т. ч. и усъвършенстване на

чуждоезиковата подготовка, за съвместни научноизследователски и практикоприложни дейности в екип, отговарящи на принципите на академичността, както и мотивиране на готовността на обучаемите за участие в национални и международни научни форуми и изследователски проекти.

3. Организация и продължителност на обучението

Обучението в докторската програма „Икономика и управление (търговия)“ формира висококвалифицирани специалисти за икономиката и мениджмънта на съвременната търговска дейност. Изясняването на теоретико-методологическите въпроси се основава на общовалидните принципи и подходи, изведени от науката за пазара, като се имат предвид тенденциите в развитието на икономиката и мениджмънта на търговската дейност в условията на динамично променящата се среда. Практикоприложните изследвания, свързани с финализиране на докторския труд, формират способността на обучаемите да акумулират и анализират емпирична база данни, съпроводени с обобщения, изводи и препоръки.

Продължителността на обучението в образователната и научна степен „доктор“ е до 3 години при редовна и самостоятелна форма и до 4 години – при задочна и дистанционна форма, финансирани от държавата или от докторантите.

4. Знания

Подготовката и обучението по докторската програма „Икономика и управление (търговия)“ осигуряват формиране и задълбочаване на научнотеоретични и практикоприложни знания, свързани с:

- интерпретиране на научните постижения в специализираната литература;
- извършване на критичен анализ и синтезиране на нови идеи в областта на търговията;
- умело владение на методите на научните изследвания;
- придобиване на способности за разширяване и изменение на съществуващите знания в изследваната област;
- адаптиране на становища за целите на собствените изследвания;
- защитаване на обосновани научни изводи и заключения.

Придобитите специализирани знания, свързани с теоретични и методологични принципи на изследване, способстват организацията на провежданото научно изследване и осъществяването на самостоятелно емпирично проучване.

5. Умения

Основните умения, които се придобиват от докторанта в процеса на обучение в докторската програма „Икономика и управление (търговия)“, могат да се систематизират по следния начин:

- анализиране, интерпретиране и класифициране на водещи концепции и теоретични модели, позволяващи изграждане на система от научни умения за целенасочено изучаване на реално протичащи процеси в търговията;

- детерминиране на подходи, методи и инструменти за провеждане на теоретични и емпирични изследвания на търговската наука и практика, при отчитане спецификата на съвременното бизнес пространство;
- дефиниране на необходимото информационно-аналитично осигуряване на провежданите теоретични и емпирични изследвания в търговията;
- анализиране на последните проучвания и научни публикации, в които е намерено решение на изследвания дисертационен проблем и на които се основава докторантът, както и разграничаване на нерешени по-рано части от основния проблем, на който се посвещава дисертационното изследване;
- формулиране на конкретно изследвания дисертационен проблем в общ вид, определяне на обекта, предмета, целта, задачите и тезата на изследването, както и поставяне на ограничения на изследването;
- изложение на основния материал на изследването с пълно аргументиране и защитаване на теоретично обосновани идеи и на получените научни резултати;
- апробиране на получените научноизследователски резултати в реалната бизнес среда;
- формулиране на изводи и препоръки за последващо изследване на проучвания дисертационен проблем;
- извеждане на научни приноси в разработения дисертационния труд.

Придобитите специализирани умения в областта на научните изследвания, свързани с докторската програма „Икономика и управление (търговия)“, дават възможност на обучаваните докторанти да прилагат иновативни решения за финализиране на собствените изследвания, предприемчива нагласа, вискателност, самокритичност и интелектуална гъвкавост.

6. Компетентности

В хода на обучението в докторската програма „Икономика и управление (търговия)“ се придобиват компетентности, които могат да се сведат до следните:

6.1. *Самостоятелност и отговорност* – създаване и интерпретиране на нови знания чрез собствени изследвания; демонстриране на умения за разширяване обхвата на познатите до момента области; самооценка на постиженията в докторския труд; постигане на устойчивост на изследователските резултати;

6.2. *Компетентности за учене* - систематично придобиване и разбиране на значителни по обем знания, свързани със съвременните постижения на науката;

6.3. *Комуникативни и социални компетентности* - проява на качества и преносими умения за висока лична отговорност, самостоятелност, инициативност в сложни и непредвидени обстоятелства; способност за концептуализиране, проектиране и изпълняване на проекти за генериране на нови знания;

6.4. *Професионални компетентности* - детайлно познаване на техники, прилагани при научните изследвания; извършване на информирани преценки по

сложни въпроси от научната област; способност за доразвиване и продължаване на изследвания в областта на докторската програма, като се допринася за обогатяване на теоретичното и практикоприложното знание.

7. Кратка характеристика на академичния състав

В основите на обучението на докторантите се полагат: опитът на членовете на катедрата в осъществяването на научни изследвания; степента на развитие на тематичните направления в теорията на търговията; възможностите за насочване на изследователската дейност на младите научни работници към актуални и значими проблеми на търговската наука и практика; условията за развитие на интегративни връзки между изследователската и учебната дейности. Научно ръководство на докторанти по докторска програма „Икономика и управление (търговия)“ се осъществява от преподаватели с висока професионална подготовка и компетентност в сферата на търговската наука и практика. Академичният състав е амбициран да организира обучението в образователната и научна степен „доктор“ на високо теоретично и практическо равнище, при отчитане на изискванията на бизнеса и в съответствие с Европейските образователни стандарти. Обучаващото звено по докторската програма се състои от хабилитиран състав на ОТД към катедра „Търговски бизнес“, притежаващ научна специалност и компетенции по „Икономика и управление (търговия)“.

8. Професионална реализация

Придобилите образователната и научна степен „доктор“ по докторската програма „Икономика и управление (търговия)“ могат да получат професионална реализация, като:

- научни работници и преподаватели в системата на средното и висшето образование;
- експерти в държавната, общинската администрация и неправителствените организации;
- търговски мениджъри на различни равнища в специализираните предприятия за търговия, в това число в големите търговски вериги и малкия и средния бизнес;
- търговски аналитици, оценители и консултанти; специалисти по управление на собственост и управление на проекти.

9. Образователна и научна степен и професионална квалификация

След успешно обучение и финализиране със защита на дисертационен труд пред научно жури, обучаемите по докторската програма „Икономика и управление (търговия)“ придобиват образователната и научна степен „доктор“.

Декан:
(проф. д-р Любчо Варамезов)

Ръководител на катедра:
(доц. д-р Светослав Илийчовски)